

הישיבה

הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 56

בחור יקר

נמצאים או בחודש שמרבין בו בשמחה, חודש שבו מאיר המזל של עם ישראל. אין ספק שימי הפורים הקדושים מאירים לנו את השגרה השוחקת באור מיוחד, גם ברוחניות ובריבוי כח הקדושה וגם בדרכים פשוטות יותר, כמו למשל השגרה שנשברת לה ומתנפצת לרסיסים לקול מצהלות הבחורים.

והלא ידוע ומפורסם הוא שימי הפורים האלו נזכרים ונעשים בכל עיר ועיר ובכל ישיבה וישיבה, וכשמדברים על פורים, אפשר אפילו לעשות היקש מפסח הסמוך, ולומר את שאלתו המפורסמת של בעל ההגדה בניחותא, ואפילו בדרך של ציווי: "יכול מראש חודש!".

וכי למה נמתין עד שלוח השנה יתקדם לאיטו ויגיע ל"ד ולט"ו באדר? הרי בכפרים מקדימים ליום הכניסה, ומי הוא זה שיתכחש לפירוש הנפלא שיום הכניסה הוא יום שנכנס בו אדר? לא זו אף זו: מי יימר לן שהפורים מסתיים בחציו של החודש? הרי רק על קראית המגילה נאמר "ולא יעבור", אבל משתה ושמחה טובים הם תמיד.

בשורות אלו אין אנו באים לטעון שפורים הוא רק יום אחד, או יומיים לכל היותר. אדרבה, כל המקדים את הפורים הרי זה משובת, וכל הממשיך את אוירת הפורים גם אחרי היום הנשגב הזה, אשריו ואשרי חלקו, ובלבד שתהא זו אוירת פורים אמיתית וטהורה.

כי הפורים הוא יום שבו יש לקיים את כל מצוות התורה ללא כחל ושרק, בדיוק כמו כל יום אחר גם בפורים אין שום היתר לבטל תורה, לדבר לשון הרע, ללעוג לזולת או להתנהג בהוללות ובקלות ראש. בפורים יש לעבוד את ה' כמו תמיד, עם תוספת שמחה, עם מקרא מגילה, משתה ושמחה וכו'.

מי שעושה את ימי הפורים בדרך זו, אשריו ואשרי חלקו אם יקדים את הפורים לראש חודש ויותר מכך. אדרבה, ירבה בלימוד התורה מתוך שמחה, כפי שהעידו קדושים מצוקי ארץ שזו הדרך הטובה ביותר לזכך את הנשמה ולהגיע למעלות רוחניות נשגבות.

ובנימה זו ניפרד ממך עד הפעם הבאה:
'חודש פורים' שמח

העורך

הנצחון שהוכרע בקומה 50!

הרב בנימין בירנצווייג

לזה אפילו כמה דפים וכבר העסק חורק, ואז אמר לו אותו איש חינוך את סיפור המשל הזה. סיפור זה הוא משל המתלוח לכל אחד מאתנו, הרוצה באמת לשאוף לגדלות, אבל היאוש מכריעו. השאיפה לגדלות! היא הבסיס לכל בן עליה במהלך גדלתו, היא המנוע לצמיחתו ולהתקדמותו, אבל פעמים רבות היאוש מכריעו! וכי אני יכול? אין לי את הכוחות! אני לא מסוגל! זה גדול עלי! ועוד שלל משפטי 'אני יכול' שהמשותף לכולם הוא חיסול הרצון והשאיפה לגדלות, ומכאן הדרך לעמידה ודעיכה ברוח.

אבל התשובה ברורה ובהירה: אין הקב"ה דורש ממך מה שאתה לא יכול, הוא דורש ממך מה שאתה יכול אבל... תתאמץ תעמול תנסה, וכשתתאמץ אז כבר תהיה מעלית שתדאג להעלות אותך מעלה מעלה!

מרון הגאון רבי משה פינשטיין זצוק"ל חידד יסוד חשוב זה על פי דברי התורה בפרשת המרגלים, שכלב פן יפונה אומר

למרגלים: ויהם כלב... ויאמר עלה נעלה וגי פרוש"י אפילו בשמים והוא אומר עשו סולמות ועלו שם, נצליח בכל דברינו. ותמוה הדבר למה אמר שיעשו סולמות הרי גם עם סולמות א"א להגיע לשמים וא"כ שיאמר עלו לרקיע בלי שום סולם, זה אותו נס! וביאר רבי משה זצ"ל שכשהאדם רוצה להתגדל צריך לעשות כל מה שביכולתו שניכר שהוא רוצה ממש - שיעלה בסולם אז כבר אז יצליח השי"ת דרכו, ותגיע המעלית להעלותו. הלאה אבל לבקש שהשי"ת יגדלהו וינשאהו בלא שום עבודה ומאמץ מצד עצמו זה א"א לבקש כלל!!! תבקש מהקב"ה, תתאמץ, ומובטח שהקב"ה ישלח עזרו ממרום.

ההתרגשות בקהל הצופים הלכה וגדלה, רבים הצטופפו למרגלות הבנין רב הקומות וחיכו לשריקת הפתיחה, שתודיע על תחילת המרוץ אל ה-100!, תחרות בה מנסים כמה אנשים את כוחם ומזלם בטיפוס במדרגות של בנין בן 100 קומות, בו מי שיגיע ראשון לקומה ה-100 יוכרז כמנצח ויזכה בפרס כספי גדול! כמוכן שהמעליות הושבתו והמרוץ נעשה במדרגות הבנין בלבד. וזה הגיע! נשמעה שריקה ובאחת התחילו המטפסים בתחרות הדורשת מאמץ רב, וככה לאחר כמה דקות נראו הראשונים שנשברו, אחד בקומה ה-15, שני בקומה ה-49, וכן הלאה, יש שהמשיכו במאמץ רב והגיעו עד קומה 25!

אחד אף התאמץ והצליח להגיע לקומה 37! אבל גם הוא הכריז על סיום! והנה כשהמתח בשיאו, נראה אחד המטפסים מוציא ראשו מקומה ה-50 ומראה סימון של נצחון בידי, לפליאת הצופים למטה בסיבת נצחונו כשהצליח רק מחצית דרכו, ויש לפניו עוד 50 קומות! החוה שוב בידו לאות נצחון! ואז הכריז בקול רם, הגעתי

במאמץ רב לקומה 50, ושם יש שלט גדול! אם הגעת לקומה 50 אתה יכול לעלות את שאר הקומות במעלית שפועלת מקומה זו! כמוכן שמטפס זה הוכרז מיד כמנצח, אף שלא הגיע בפועל לקומה 100!!!

תיאור מעין זה סיפר משגיח באחת הישיבות לבחור שהתקשה בלימודיו וניגש אליו, ואמר לו אין לי כח אין לי סיכוי חבל על הזמן, ועוד כמה פניני לשון של מתייאש מצוי. אמר לו אותו איש חינוך כשהוא מצביע על ארון ספרים בו היה ש"ס: אני רוצה שעד סוף השנה אתה יודע את כל המדף הזה של הש"ס, ואני אומר לך שתצליח. הסתכל עליו הבחור במבט 'הזוי' אני מה שייך

...והנה כשהמתח בשיאו, נראה אחד המטפסים מוציא ראשו מקומה ה-50 ומראה סימון של נצחון בידי...

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה. צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18
שיחת חינם★

הישיבה

קשה לך? זקוק לעזרה?

חשיבות לימוד התורה מתוך הנאה ושמחה בפרט ימים אלו

מחשבת מוסר

הגאון רבי נחשון שילר שליט"א ראש ישיבת אור שמואל

והנה בגמ' מס' מגילה דף י"א ע"א מבואר שר"א כשהיה דורש בענין נס של פורים היה פותח ומקדים את הפסוק בקהלת פ"י שנאמר שם: "בעצלתיים ימך המקרה" ומסביר את הפסוק הנ"ל כדלקמן.

"בעצלתיים": בגלל עצלות שהיה לישראל בימי המן שלא עסקו בתורה כראוי וכמתבקש "בכל כוחם" אלא ברפיון ובעצלות. "ימך": שמסמל עוני כמו שכתוב "ואם מך הוא מערכך" (ויקרא כ"ז ח') מסמל כאן שנחלש כביכול כוחו של הקב"ה מלהושיע את ישראל מגזרות רעות. "המקרה": רומז על הקב"ה כמש"כ "המקרה במים עליותיו".

יש להתבונן במאמר הנ"ל. ראשית מדוע נקרא כאן הקב"ה בדווקא בכינוי של מקרה שלא מצאו כן במקומות אחרים? עוד יש להתבונן מדוע על עצלות לבד שלא עסקו בתורה יש עונש כ"כ חמור שהקב"ה לא מציל אותם מגזירת כליה? הרי בכל אופן עסקו בתורה אלא שהתעצלו.

והנראה בזה בהקדם כמה יסודות בלימוד התורה:

בין הקטרוג לשמים.

ולפ"ז מיושבות היטב שתי הקושיות הנ"ל, ראשית מדוע נקרא כאן הקב"ה בשם מקרה משום שבה לסמל את התקרה שהקב"ה מחשיב ומקיים ע"י לימוד התורה של כלל ישראל.

ומעתה נפתח לנו שער ליישב את הקושיא השניה מדוע על העצלות שהיה להם לישראל בלבד. נענשו בזה עונש חמור ויש ליישב בהקדמת יסוד שלישי בענין לימוד התורה: שהקב"ה נקרא בסוגיא זו מקרה ע"ש הפסוק "המקרה במים עליותיו" המסמל את הרעיון הנ"ל שהתקרה נבנית ע"י לימוד התורה שהרי אין מים אלא תורה (ב"ק י"ז) כמש"כ "הוי כל צמא לכו למים" (ישעיה נ"ו), ויש להוסיף שמסמל בדווקא את לימוד התורה בהנאה כדברי המדרש בשיר השירים בפ"א אות י"ט שמבאר שד"ת נמשלו למים ללמדך כשם שמים אינם ערבים בגופו של אדם אא"כ צמא להם, כך דברי תורה אינם ערבים אא"כ צמא להם, ומבואר שצריך ללמוד תורה מתוך הנאה וסיפוק וכמו שאנו מתפללים בכל יום "והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפינו" ולכן באמת מדויק בזה שדווקא לימוד תורה שאדם מחדש בד"ת שנהנה ושמח בהם רק אז נחשב שבונה רקיע בשמים וא"כ מובן היטב מדוע נענשו כ"כ בשביל העצלות שהיתה להם משום שהיה חסר להם בהנאה ובשמחה בלימוד התורה ומוזה נוצר רפיון ועצלות ואז בטל התקרה שנוצרת רק ע"י לימוד התורה בבחינת מים דהיינו לימוד התורה בהנאה וממילא א"ש משום שבאמת העונש הוא על עבירות אחרות שעברו אלא שכאשר יש לימוד תורה בבחינת מים עם הנאה זה יוצר תקרה שמונעת מהמקטרג לקטרג על עם ישראל אבל כאשר היה חסר להם בהנאה בסיפוק ובשמחה ולכן התעצלו שוב בטלה התקרה המגנה ושוב אפשר להעניש על שאר עבירות.

יסוד ראשון: מה שידע בספר נפש החיים בשער ד' פרק י"ד ע"פ דברי הזהר שדורש את הפסוק בישעיה (כ"א ט"ז) "ואשים דברי פיך לנטוע שמים וארץ" שכל מילה שאדם לומד ומחדש בלימוד התורה (חידוש נקרא כל תוספת הבנה שמבין יותר לעומק כמבואר בספר כתר ראש] נברא ע"י זה רקיע בשמים וזה הכוונה ואשים דברי [דברי תורה] בפיך - שתלמד את התורה, ועי"ז "לנטוע שמים" - "נברא רקיע".

יסוד שני: מה שמבאר ר' צדוק הכהן מלובלין בספר פרי צדיק בענין שושן פורים שהמוטג של תקרה ורקיע שנוצר ע"י לימוד התורה הוא שעי" לימוד התורה נבנה מחיצה שע"י המחיצה דברי המקטרג לא נשמעים בשמים, וזה ביאור בדברי הגמרא שמך - המקרה שבטל המחיצה המפרידה

ולכן בימים אלו יש להתחזק במיוחד בלימוד התורה בחשק בשמחה ובהנאה, שזה מביא לזריזות והתחזקות בלימוד התורה וע"י כן נזכה לתקן את הרפיון והעצלות שהיה לבני ישראל לפי מעלתם בזמן המן בלימוד התורה.

אשר שאלת

הרב ישראל ליוש

יש לך שאלה?

הכתובת למכתבים ושאלות:
עלון הישיבה ת.ד. 43064 ירושלים
או בפקס: 077-5558983

בתחושה לחוצה ובמחשבה 'מתי כבר ארגיש את המתקנות?' היא מעולם לא תבוא, כי את המתקנות ירגיש דווקא אדם רגוע ונינוח שלומד בהנאה.

ב. חשוב מאוד שתלמד להכיר את דרך הלימוד שאתה אוהב, [כמובן במסגרת האפשרויות התואמות את סדרי הישיבה]. יותר עיון או יותר בקיאות, ואף בעיון עצמו, ישנם כמה צורות, קודם את כל הסוגיא עם הרש"י ורק אח"כ תוס' ומפרשים, או מיד לעיון ולהעלות קושיות כבר בלימוד הראשוני, ועוד כהנה וכהנה צורות לימוד מגוונות, כי את הטעם בלימוד תרגיש רק אם הלימוד יהיה נעים לך וכפי טבעך.

ג. לכל אדם ישנו לימוד מיוחד שהוא אוהב יותר, אחד יאהב משנה ברורה, השני דוקא משניות, ואילו השלישי חומש ורש"י, א"כ בתחילת כל יום או בתחילתו של כל סדר קבע עשר דקות שבהם אתה לומד את הלימוד הקליל אותו אתה אוהב במיוחד, ותיכף ומיד בגמר הלימוד הזה תתחיל עם הלימוד הרגיל והקבוע ויותר עיוני, בלי להפסיק ביניהם, עי"ז יהיה לך חשק להתחיל כל סדר, ובעזרת"ת חשק זה יחלחל גם להמשך הסדר.

בתכלית מכל הטעמים שבעולם, הנה הפסוק אומר על התורה הק' 'ומתוקים מדבש ונופת צופים', ואף כאן נשאלת השאלה במה גדולה מתיקות התורה יותר מדבש? אך התשובה ברורה, משום שדבש הוא אכן הדבר המתוק ביותר בבריאה, אך יש גבול להנאה מן הדבש, א"א לאכול ממנו הרבה, בשלב מסוים מתיקות הדבש תימאס עליך, כך המציאות לגבי כל הנאות העולם הזה, שברביבי ההנאה היא נמאסת, לעומת זאת מתיקות התורה אינה נמאסת לעולם, אדרבה ככל שתרבה בלימוד כך המתיקות תורגש יותר.

ואחרי הידיעות החשובות הללו, ניגש אל החלק המעשי, שהרי אמנם המתיקות בלימוד היא הכרחית וחשובה, והדרך להשגתה היא אף - ואולי בעיקר - ע"י תפילה, כקנתת חז"ל 'והערב נא וכו', אבל אין אנו נפטרים מחובת ההשתדלות בענין, וא"כ מה עלינו לעשות כדי שנזכה להגיע להרגשת טעם המתיקות?

א. כאשר עומד אתה להתחיל בלימוד התורה, והרי אתה יודע שלא בטוח שתרגיש בה טעם, אל תפול ברוחך מיד, אלא דע לך שהמתיקות בוא תבוא. אבל אם תלמד כל הזמן

בגליון שעבר התייחסנו לשאלה אודות הטעם בתפילה. בהמשך לאותה שאלה, וכתשובה לשאלות רבות שהגיעו אל שולחננו - כל אחד בסגנונו, נכתוב הפעם בענין הטעם ומתיקות בלימוד, שלפי שאלותיכם נושא זה מעניין וחשוב לדיון.

נפתח בשאלה מעניינת שנשאלה פעם לפני ראש ישיבת פוניב'ז מן הגאון הגדול רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, האם ישנו חיוב ללמוד תורה מתוך הנאה ומתיקות, ואולי אדרבה חשוב יותר ללמוד תורה מתוך קושי כי 'לפום צערא אגרא? ענה ע"כ ראש הישיבה: שאם חז"ל קבעו ברכה מיוחדת על מתיקות התורה - 'והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפנינו, כנראה שישנו חיוב ללמוד מתוך הנאה וחשק ולא מתוך עצבות וקושי, כי אם לא כן, לא היתה נקבעת ע"כ ברכה מיוחדת.

ואכן הקב"ה ברא טעם מיוחד בלימוד התורה, והוא שונה

כבר יש לך הכל

קנין כ"ה: השמוח בחלקו

קנין תורה הרב יעקב סירוטה

וחצי תאוותו בידו, אלא אם יש לו מאה רוצה מאתיים ואם יש לו מאתיים רוצה ארבע מאות.

ולכאורה הרישא והסיפא סותרים זה את זה. כי אם אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, היינו, אפילו חצי לא השיג. ואילו בסיפא הוא אומר, יש לו מנה רוצה מאתיים, היינו, כמה חסר לו? חצי. כלומר, חצי הוא כן השיג. סתירה.

אלא ההסבר הוא, שכאשר השיג כבר את המאתיים, שוב איבד את הרצון בהם. הוא כבר אינו רואה את מה שהשיג אלא רק את המאתיים שהוא רוצה כעת להשיג. זאת הוכחה ברורה לכך שהרצון הטבעי הזה להשיג עוד ועוד, הוא דמיון נטו, כי אם לא היה דמיון, מדוע כאשר משיג את מה שרצה הוא לא נעשה מסופק אלא רוצה עכשיו כפול מזה?

ואת הגלגל הזה אי אפשר אף פעם לעצור תמיד כמה שישגי האדם חפצים גשמיים, מיד ירצה להכפיל אותם, וכאשר יכפיל ירצה להכפיל שוב בלי סוף. זהו שילוב של הקנאה התאוה והכבוד שמוציא את האדם מן העולם.

אלא אם כן, מחליט האדם להיות מאושר עם מה שיש לו. לשמוח עם החלק שלו! ברגע שיחליט שאינו הולך בגדולות, ואינו שואף כל העת להשיג עוד ועוד, פתאום יתפנה לו זמן, כח ומוח, וכעת אפשר יהיה לנתב את כל הדברים הללו לאפיקים של רוחניות. להתעלות בתורה.

וזה אפשרי. רבי הקדוש, שהיה עשיר אגדי, יוכיח. היו לו אוצרות ומחסנים מלאים בכסף, אבל לפני מותו זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה ואמר, רבש"ע, גלוי וידוע לפניך שיגעתי בעשר אצבעותי בתורה ולא נהניתי אפילו באצבע קטנה. כלומר, זה הולך יחד. אם מחליטים לא לתת לגשמיים לקבוע את השאיפות, אלא שמחים עם מה שיש לנו ולא משנה כמה זה, או אז יש את היכולת להתנתק מכלל הדמיון שהיצר מכניס כל אדם לשם, ולהיות בן חורין העוסק בתורה, לקנות אותה ולהתעלות בקדושתה. בהצלחה!

אם לא חסר לי שום דבר מכל זה?"

"מה אתה לא מבין שאם תחיה חיים נורמליים, תרוויח משכורת בצורה מסודרת, תוכל להתבסס ולהתחיל ליהנות מהחיים כמוני, להתקדם ולהרוויח עוד?"

"ומה יהיה לי מזה שאני אתקדם וארוויח עוד?"

"שוטה שכמוך! הרי אם תרוויח תוכל לקנות לך דירה עוד יותר גדולה ועוד יותר מאובזרת!"

"ובשביל מה אני זקוק לדירה גדולה ומאובזרת יותר?"

"אתה לא מבין כלום בעולם הזה... הלא אם יהיה עוד כסף תוכל לקנות לך מה שאתה רוצה, לבנות לך טירה שלימה ו..."

"נו, ומה ארוויח מזה?"

"אוי נו, למה אתה לא מבין? הרי עם תעלה ותצליח תוכל הרי בסוף תוכל לקנות לך ארמון שלם על חוף הים, לא תצטרך לעבוד כל החיים שלך, תוכל לשכב על החוף במנוחה בלי דאגות וליהנות מדייג חובבני ושלוה יומיומית..."

שמע"ל הביט אל בן שיחו בפליאה אמיתית וכנה: "והרי זה בדיוק מה שאני עושה עכשיו, בלי לעבוד את כל הסיבוב הנורא הזה, הלא כן?..."

האמת היא שכל העולם הזה ומה שהוא מציע הוא אך ורק דמיון. כל בחור יכול לבדוק זאת בעצמו: איזשהו דבר גשמי שהוא רוצה להשיג לעצמו, אם זה שיען, חליפה חדשה, כובע חדש או כל דבר אחר, אם יתעמק יגלה שברוב המקרים אין זה צורך אמתי: העולם הזה הוא זה שייצר את הצורך, באמצעות כח הדמיון. חושב לו בחבור ומתחיל לדמיין את עצמו עם הנעליים החדשות, ויחד עם הדמיון מתעורר הרצון, ומעט מאוחר יותר הוא כבר "חייב" לקנות, כי זה כבר חסר לו כעת... המדרש (קהלת א, יג) מביא את דברי ר' איבו: אין אדם מת

החול הזהוב, הרך והחמים, שימש כמצע נוח עבור שמע"ל. שמש חיוורת של בוקר אביבי שלחה קרניים נעימות שפוזזו בחינניות על גלי הים המתמזגים אל החוף. המיית גלים קצובה הייתה מוזיקת הרקע. שמע"ל חיך את רגליו זו בזו ברוגע, ושאף מלא ריאותיו אוויר צלול ספוג בניחוח הים המלוח.

רוגע, שלווה, אושר מזוקק.

הפסיעות שנשמעו מן הצד אפילו לא גרמו לו להסתובב. עיניו היו שקועות בשמיים הצלולים הפרוסים מעליו, מתענג על התמהיל הבראשיתי והמפעיף כל כך, כמו הטבע התגייס בהרכב מלא להנעים לו את הבוקר. יצויי הציפורים, געגועי הברווזים, השמש והים, השמים והגלים, כולם יחד וכל אחד לחוד, הוסיפו את חלקם לאווירה הכללית מלאת ההוד ועתירת ההשראה.

"הי", נשמע קול אדם קורא.

"כן, עונה שמע"ל לקול קלושות, אינו טורח אפילו להביט מי הוא זה הקורא אליו.

"מה אתה עושה כאן בשעת בוקר מאוחרת שכזו? האם אין לך חיים? עבודה? סדר יום?" מוסיף הקול לשאול בשמץ תרעומת.

שמע"ל הציץ מבעד לקרני השמש אל עבר האיש המדבר אליו ומצא אדם מגונדה, לבוש היטב, מטופח ומעונב. הוא הזדקק מעט וחייך. "טוב לי כך. לשם מה ובשביל מי לי לעבוד?"

הגביר הביט אליו בפליאה: "וכי אינך רוצה חיים אמתיים: לצאת ולעבוד ולעשות כסף?"

"ומה אעשה עם הכסף?" שואל שמע"ל בתמימות את הגביר העומד על גביו.

"מה זאת אומרת מה תעשה? תוכל לשכור לך בית נורמלי, לאכול אוכל נורמלי ולישון על מיטה נורמלית..."

"ובשביל מה לי בית נורמלי או אוכל נורמלי או מיטה נורמלית

הזוכים בהגרלה

הבה"ח שלמה זלמן מאיר מיישבת קול תורה, הבה"ח יוסף זילברשטיין מיישבת חמדת משה, והבה"ח א.מ. מ.ד. כמוודיעין עילית
בין כותבי התשובות המובחרות תערוך הגרלה על שני כרכי משנה ברורה בהוצאת 'דרשו' לשני זוכים (ב"כ לכ"א, חלקים לפי בחירת הזוכה).

איתא בגמרא שבת פח. "ויתייצבו בתחתית ההר" א"ר אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכפה עליהם הר כגיגית, וכי אמר רבא אעפ"כ הדור קיבלוה בימי אחשוורוש, ופרש"י מאהבת הנס שנעשה להם. צ"ע וכי זה הנס הראשון שנעשה לעם ישראל? והרי אפילו מעמד הר סיני עצמו היה אחרי הניסים הגדולים של קריעת ים סוף...

תשובות לצריך עיון מהגיליון הקודם

"אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו" (ברכות התורה) צריך עיון, לפי המדרש שחזיר הקב"ה על כל האומות ולא רצו לקבל את התורה, ואז הגיע לישראל ואף עליהם כפה הר כגיגית, א"כ לכאורה אין זה בחירה בישראל וביתר, שהרי אף על ישראל כפה הר כגיגית.

הבה"ח מ.ב. מ. כהנא, חזקי וינמו, אהרון מונק, יהושע ליכטמן, מוישי פרלמן, גואל חן, א.ד., יוסף שפיגלה, אליעזר מילה, ועוד רבים ציינו להתוס' במסכת שבת דף פ"ח, שכתב שכפיית ההר כגיגית הייתה רק כדי שלא יחזרו בהם מפחד האש הגדולה. הבה"ח מרדכי פאלק, אליהו קנטו, ישראל דבורץ, יעקב גליס, בנימין זאב גולדשמידט, משה סגל, מתייתיהו קושלנד,

צריך עיון

צבי גינזבורג ועוד... כתבו, דהבחינה היא מה שהוציאם ממצרים. הבה"ח יהודה ליב בן שם, מאיר רוזנברג, שלמה שטיינמץ, ועוד... כתבו, שאמנם קיבלו ברצון וכל הכפייה הייתה רק כדי שזה יהיה לעולם ולא יוכלו לחזור בהם בעתיד. הבה"ח אברהם ביר הוסיף ליישב, שהכפייה הייתה רק כדי שיהיה בקבלת התורה גם בחינה של יראה. הבה"ח יוסף זילברשטיין הוסיף דהכפייה הייתה רק כדי להגדיל השכר וכעין מה דאיתא בחז"ל "גדול המצווה ועושה".

הבה"ח דוד פסרמן כתב דהכפייה היא תוצאה של חטא עץ הדעת שתקלקלו מדרגתם אבל בדרגתם האמיתית זה היה באהבה וברצון.

הבה"ח יוסי אלפא יישב ע"פ המהר"ל שכפיית ההר לא הייתה כפייה אלא זה היה מציאות שהעולם יחזור לתוהו ובוהו. תשובות רבות נוספות נתקבלו במערכת. המערכת מודה לכל מי שטרח והעלה תשובות בכתב, לצערנו הגיליון קצר מלהשתרע, ואי"ה עוד חזון למועד. עם זאת עקב ריבוי התשובות אני שמחים לבשר על הוספת זוכה נוסף.

תשובות יש לשלוח למקס שמוספרו: 077-5558983

יש לכתוב את התשובות בכתב ברור. חובה לציין שם מלא, טלפון, ושם ישיבה. (ניתן לבקש שהשם המלא לא יפורסם)

חזק ונתחזק

ספור
מחיי
הישיבה

מזאת:
יעקב א. לוסיגמן

כזה כתם ענק בקורות החיים שלי? איכה אוכל לשאת את פני בין חברי המוכשרים והמוצלחים, כשאני מקבל סיוע מפסיכולוג או בולע גלולות כדי שאוכל להירדם בלילה? איך???

להפתעתי הרבה המשגיח לא הציב לי שום דרישה או הוראה חד משמעית ללכת לקבל עזרה. "יש לי ניסיון חיים עשיר", סיכם המשגיח את השיחה הלא נעימה. "אני חושב שהמצב הנוכחי, מזיק לשם הטוב שלך יותר מכל כדור שתבלע או כל יועץ שתפגוש", הוסיף. "אבל יותר גרוע מהפגיעה בשם הטוב שלך, היא הפגיעה בך עצמך כבחור טוב. על מזבח הרצון לשמור על השם הטוב כביכול, אתה מקריב יותר מדי".

המשגיח סיכם את השיחה והודיע לי שהוא משאיר לי את החלטה אם לגשת לקבל עזרה או להישאר במצב הנוכחי. עברו עלי כמה ימים, ובעיקר לילות, נוספים של לבטי נפש קשים מאוד, ובסופם גמלה בליבי החלטה. פניתי לרופא המשפחה וביקשתי עזרה. הרופא שלח אותי לבדיקת דם שלאחריה התברר שמדובר במחסור בויטמינים שכלל הנראה הפר את האיזון הכימי בגופי, וגרם לשעון הביולוגי שלי להתבלבל. בלעתי כמה כדורים במשך שבועות אחדים, והבעיה נעלמה כלא היתה.

שמחתי להירפא, הייתי מאושר לחזור לאיתני ולהפוך שוב לבחור האיכותי, המתמיד שמשקיע את עצמו בלימוד התורה. אבל בעיקר שמחתי שהתקדמתי שלב נוסף בחיים, ועברתי מהשלב שבו אני עובד ועמל למען השם הטוב שלי, לשלב שבו אני מסוגל לשים את עצמי ואת טובתי הרוחנית לפני הדאגה לשם הטוב שלי.

מאז אותו סיפור עברו כבר כמה שנים. נדודי השינה ברוך ה' כבר מזמן חלפו עברו, אבל התובנה שרכשתי בזכותם, והתרגול שתרגלתי עם עצמי ועם הנפש שלי, נשארו בתוכי. התברר לי שמדי יום קיבלתי החלטות שונות שעסקו בעיקר בשאלה "איך אני בונה לעצמי שם טוב יותר". כיום השאלה שאני שואל את עצמי שוב ושוב היא "איך אני בונה את עצמי טוב יותר".

עמדתי ליד חדרו של המשגיח, כולי מרטט באימה. ידוע ידעתי שהפעם אני הולך לחטוף את השפאכטל של כל החיים. כבר שבוע שלם לא הייתי נוכח בתפילת שחרית בישיבה, ואצלנו בישיבה זה הדבר הכי גרוע שבחור יכול לעשות. הנוכחות בתפילת השחר היא חובה גמורה ואף בחור לא מעז להתחמק ממנה אם הוא רוצה להמשיך וללמוד בישיבה שלנו. רק אני, בגלל הבעיה המיוחדת שלי, הצלחתי לרשום את השיא של כל הזמנים ולהיעדר מתפילת השחר במשך שבוע שלם.

המשגיח לא דיבר הרבה. הוא רק התבונן בי בעיניים חוקרות, וביקש ללא אומר ודברים שאסביר את עצמי. אני כבר מזמן סיפרתי למשגיח על הבעיה שלי. הוא הציע לי שאגש לקבל עזרה מקצועית, אבל הסברתי לו בלהט רב שאם אני הולך עכשיו לרופא, ואולי אפילו לפסיכולוג חלילה וחס לא עלינו ולא עליכם, זה יהיה סוג של כתם כזה שישאר בקורות החיים שלי, וכשאגיע לפרק 'האיש מקדש', יעלה ויבוא הזיכרון הרחוק, ויהרוס את השם הטוב שקניתי לעצמי במשך כל שנות קיומי עלי אדמות.

גם הפעם התחלתי להסביר למשגיח שאני לא אשם, ושאונס רחמנא פטריה, ושבצעם אני מנוע לחלוטין מלגשת לרופא או לקחת כדורי שינה כ... שידוכים!

אבל המשגיח בכלל לא הקשיב לי. במקום זאת, הוא שלף את הקלסר של ר' ישראל, המשגיח קטן בו צבורים דפי הנוכחות של תלמידי הישיבה. המשגיח הראה לי שמאז תחילת השנה החרתית לא פחות מארבעים פעם בתפילת שחרית, והימים ימי טבת. "אמור לי מר ישראל קליין", פנה אלי המשגיח בטון צונן ורשמי: "האם הנוכחות שלך בתפילת שחרית בישיבה גם נחשבת לחלק מהשם הטוב שקניתי לעצמך?".

זו לא היתה הבליסטרה היחידה שחטפתי. המשגיח התחיל לדבר איתי קצת בלימוד, והראה לי את מה שעד עכשיו ניסיתי להדחיק: אני לא באמת יודע את הגמרא. העייפות וחוסר היציבות של השעון הביולוגי שלי השפיעו השפעה מכרעת על יכולת הריכוז וההתמדה. הוא הוציא את המבחנים שלי, והציגם היו נמוכים במיוחד. התפתלתי שם על הכסא, חסר מנוחה וחסר אונים.

זו היתה אחת השיחות הכי לא נעימות שנאלצתי לנהל בימי חי, אבל יותר משהרגשתי מובך וחסר אונים, הייתי פשוט מבועת ממה שהולך להגיע בסוף השיחה. הבנתי לאן המשגיח חותה, מנימת דבריו הבנתי שהוא לא מתכוון לזרוק אותי מהישיבה וכדו. הבנתי שכל מה שהוא רוצה זה שאני אגש לקבל עזרה, וזה היה הדבר שממנו פחדתי כל כך. לא רציתי לקבל עזרה.

קרני שמש חיוורות חדרו מבעד לחלון הפתוח למחצה. מבט עייף בשעון שעל ידי הבהיר לי שבעוד זמן לא רב כבר אצטרך להתייצב בבית המדרש, מוכן ומזומן לתפילת השחר. בעיניים רושפות מקנאה הבטתי לעבר חברי הישנים במיטותיהם, נמים בשלווה את שנת הליל שבעוד דקות אחדות תסתיים לקול צלילי השעון המעורר.

שוב זה קורה לי! לילה נוסף ללא שינה. אני שוכב במיטה כל הלילה, עוצם עיניים בכה, אבל בשום אופן לא מצליח להירדם. התוצאה העגומה משליכה על התפקוד שלי במשך היום. אני מנסה להתרכז בשיעור ובסדרים, ללא הצלחה.

לא תמיד זה נמשך כל הלילה. לפעמים אני נרדם שעה או שתיים אחרי חצות הליל, ולפעמים אני לא נרדם בכלל, ואל תתחילו לתת לי עכשיו את כל הרעיונות המוכרים: לספור כבשים, לחשוב על גלי הים, לדמיין ענני צמר מרפחים בשמים ולשנן משניות בעל פה. מיליוני כבשים כבר חלפו לנגד עיני בחודשים האחרונים, עננים רבים נרקמו ברעיוני, גלי הים בהמוניהם מתנפצים והופכים לאדוות מים חרישית ומקציפה, ואני ממשיך להתהפך במיטה, שוב ושוב.

היתה תקופה שחשבתני שזה קורה בגלל שאני ישן בצהרים. היה לי מאוד קשה לוותר על שנת הצהרים, אחרי שבילילה הקודם כמעט לא ישנתי בכלל. אבל אין ברירה, חייבים לנקוט בצעדים דרסטיים כדי לעצור את התופעה הזאת. בקושי רב החזקתי מעמד עד השעה 22:00 בלילה. כשנפלטתי עייף ורצוף למיטתי, התברר לי שהעייפות נעלמה כלא היתה. ושוב נידונתי לשעות ארוכות של נדודי שינה.

כשכבר נרדמתי בשעה אחת אחרי חצות, הייתי עייף כל כך, עד ששקעתי בעולם החלומות והתעוררתי רק בעשר בבוקר. אל תשאלו איזה בושות היו לי כשנכנסתי לבית המדרש באיחור משמעותי כל כך. יכלו המילים ולא אוכל לתאר בצורה הולמת את מה שהרגשתי באותן דקות אומללות.

זה מלווה אותי כבר זמן רב. יש תקופות שאני שוב מתאזן וחוזר למסלול, נרדם בזמן וקם כמו כולם. אבל יש גם תקופות שבהן נדודי השינה פשוט הופכים אותי לבחור הכי עצלן בישיבה.

זאת לא אשמתי. מה אני יכול לעשות? תאמינו לי שעשיתי הכל כדי לצאת מהמצב הזה, ולא הצלחתי. אם זה לא נקרא אונס, על מה בדיוק אמרו חז"ל ש'אונס רחמנא פטריה'?

מרגל'א בפומי'רו

"בתי כנסיות
ובתי מדרשות
פרדס הצדיקים
ומאסר הרשעים"
(ספר חרדים)

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

בין השעות: 7:30-10:30 בערב
או בטל: 073-7078388

1-800-20-18-18
שאת חיים

קשה לך?
זקוק לעזרה?

